

Planiranje za zdravlje i socijalno blagostanje u Istarskoj županiji

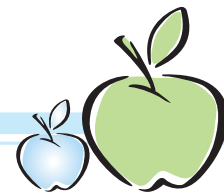
U drugoj polovici devedesetih godina, pod utjecajem *Hrvatske mreže zdravih gradova* i *Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja*, u Istarskoj županiji su senzibilizirani i educirani brojni profesionalci, političari i aktivisti civilnog društva o potrebama strateškog planiranja za unapređenje zdravlja građana. Suradnjom nadležnog upravnog odjela Istarske županije i Zavoda za javno zdravstvo 1999. godine izrađena je prva *Županijska slika zdravlja* u sklopu koje se nalazio

prijedlog strategije unapređenja zdravlja građana Istarske županije. Na nacionalnoj razini je, godinu dana kasnije, pokrenut projekt razvoja i jačanja menadžmenta u lokalnoj upravi i samoupravi pod nazivom *Rukovođenje i upravljanje za zdravlje*, koji je podržao županije u procesu decentralizacije sustava zdravstva i sustava socijalne skrbi. U Istri je odabran i educiran županijski tim za područje javnozdravstvenog menadžmenta. Konsenzusom struke, politike i građana, u izrazito participativnom pristupu, odabrano je

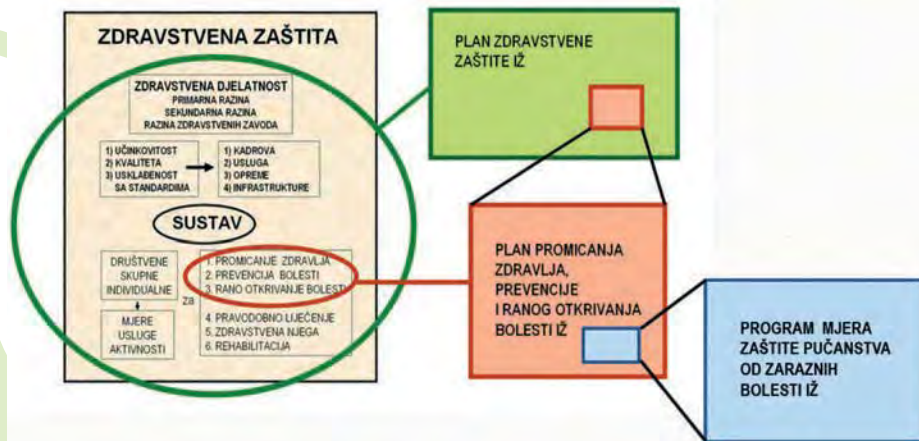
pet županijskih javnozdravstvenih prioriteta te su izrađeni strateški dokumenti koji su prethodili prvom pravom planu za zdravlje. Godine 2005. na temelju dotadašnjeg rada nastao je *Plan za zdravlje građana Istarske županije* kao prvi dokument takve vrste izrađen u Republici Hrvatskoj. Od samog početka kroz plan se poticalo razvijanje vrijednosti poput međusektorskog povezivanja i multidisciplinarnog pristupa zdravstvenim i socijalnim pitanjima, njegovanja partnerskih odnosa i suradnje s jedinicama lokalne samouprave,

SLIKA 1: Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije kroz vrijeme

ustanovama i civilnim sektorom u realizaciji zadanih ciljeva, aktivnog sudjelovanja i osnaživanja zajednice i ključnih dionika, ujednačavanja kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga, transparentnosti, stručne vjerodostojnosti te djelovanja na području čitave županije. Te se vrijednosti i dalje smatraju temeljem zdravstvene i socijalne politike Istarske županije i ugrađene su u planiranje za zdravlje i socijalno blagostanje sve do današnjeg dana. Vremenom se *Plan za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije* razvijao, nadopunjavao i prilagođavao novonastalim političkim, gospodarskim i društvenim situacijama. Svi njegovi dijelovi su postajali sve sistematičniji, odluke su zasnovane na dokazima, sredstva su usmjeravana u područja u kojima su postojale najveće, prethodno ispitane potrebe te gdje su intervencije bile najefikasnije. U proces strateškog odlučivanja uključivani su predstavnici zajednice, građani i njihovi lideri. Plan je postao model dobre prakse za strateško zdravstveno i socijalno planiranje na županijskoj razini. U slijedećim

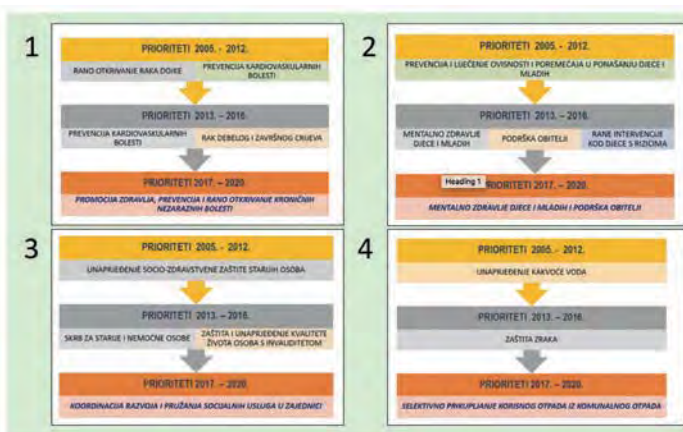
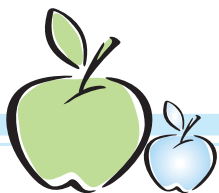
SLIKA 3: Zdravstveni planovi u Planu za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije

shematskim prikazima i pripadajućim objašnjenjima prikazane su njegove najvažnije značajke. Još 2005. godine definirana je obveza redovitog donošenja operativnih razrada aktivnosti *Plana* na godišnjoj razini te podnošenja izvješća o njegovoj provedbi. To je rezultiralo redovitim izradom 31 dokumenata. Svi ti dokumenti dostupni su javnosti na web stranici *Zdrava Istra – Istria sana*. Planiranje zdravstvene zaštite i socijalne skrbi na županijskoj razini temelji se na Županijskoj razvojnoj strategiji i

na nacionalnim, europskim i svjetskim dokumentima, stručnim smjernicama i strateškim planovima te je dio tog sveobuhvatnog, šireg konteksta. Istovremeno, županijski Plan za zdravlje i socijalno blagostanje predstavlja temelj na koji se nadovezuju planovi jedinica lokalnih samouprava i projekti civilnog sektora s krajnjim ciljem zadovoljavanja potreba građana Istarske županije. Stručna supervizija i podrška Planu osigurana je putem *Hrvatske mreže zdravih gradova* i *Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar*. U županijama se planiranje na području zdravstvene zaštite, sukladno nacionalnim zakonima, odvija na nekoliko razina. Najsveobuhvatniji, ali najopćenitiji je *Plan zdravstvene zaštite* koji pokriva područje cjelokupne zdravstvene djelatnosti na svim razinama sustava. U *Planu promicanja zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti* detaljnije se obrađuje taj specifični dio zdravstvene zaštite. U skladu sa zakonskim propisima posebno je izdvojen *Program mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti*. Prioritetna javnozdravstvena i socijalna područja Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije birana su participativno, konsenzusom struke, uprave i građana. Mijenjala su se i razvijala tijekom prethodna tri planska razdoblja, ovisila su o stupnju realizacije ciljeva prioriteta

SLIKA 2: Širi kontekst Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije

SLIKA 4: Shematski prikaz aktualnog Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije od 2017. do 2020. godine i županijskih prioriteta

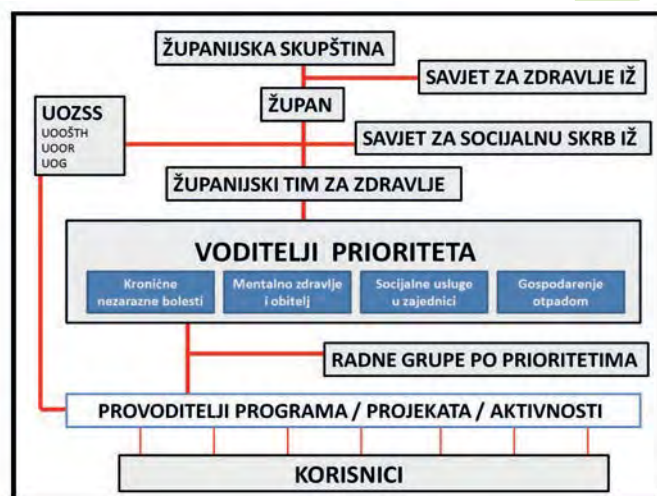
SLIKA 5: Javnozdravstveni i socijalni županijski prioriteti kroz vrijeme

iz ranijih perioda i o kapacitetima provoditelja aktivnosti, a prilagođavana su aktualnim političkim, gospodarskim i društvenim situacijama. Pojedina prioriteta područja mijenjala su se iz specifičnijih u općenitija, iz užih u šira i naglašavala su sve veći komprehenzivni pristup, dok su druga vremenom postajala sve uža i specifičnije definirana. Ekološki prioriteti su pak bili različiti u sva tri planska razdoblja, a odražavali su

stvarne potrebe za poboljšanjem rada na određenim problematikama koje su bile stručno aktualne i javnosti zanimljive u tom određenom razdoblju. U Istarskoj je županiji priprema strateškog *Plana za zdravlje i socijalno blagostanje* zahtjevan proces, koordiniran od strane Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb. U pripremu prijedloga Plana uključeni su Županijski tim za zdravlje, radne grupe s predstavnicima

građana i struke, Savjet za zdravlje i Savjet za socijalnu skrb te sami građani putem javne rasprave. Plan donosi županijska Skupština.

Sonja Grozić Živolić i Roberta Katačić
 Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
 Istarska županija
sonja.grozic-zivolic@istra-istria.hr
www.istra-istria.hr
<http://zdrava-sana.istra-istria.hr/>

SLIKA 6: Proces pripreme Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije od 2017. do 2020. godine

SLIKA 7: Odgovornosti za pripremu, donošenje i provedbu Plana

UOZSS (Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb)
 UOOŠTH (Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu)
 UOOR (Upravni odjel za održivi razvoj)
 UOG (Upravni odjel za gospodarstvo)